

A TEST TÖRTÉNETEI

A test történetei című sorozat öt¹ szövegből áll, amelyek a nyitott dramaturgia technikájára épülnek. Elképzelésem szerint az öt szöveg különböző kombinációit adná elő a színház, így a néző mindig másik két előadást nézhetne meg, akár különböző sorrendben is. Így a szövegek – és nagyjából 50–60 perces előadások – egymás tükrében és kontextusában mást jelenthetnének: a test történeteit, a lehető legkülönbözőbb fénytörésben, egyetlen színházi tér (dísztet) variációjaként.

Öt darab esetén, ha estéről estére két darabot adnak elő, a nézők 10 különböző előadáskombinációt láthatnak, a következők képlet szerint:

$$C_n^k = \binom{n}{k} = \frac{n!}{k!(n-k)!} = \frac{n!}{(n-k)!k!} = \binom{n}{n-k}, \text{ ahol } n = 5 \text{ és } k = 2.$$

A darabok külön-külön is előadhatók, önálló, egyestés előadásként.

A nyitott dramaturgia lehetővé teszi, hogy az előadások egyszemélyes színházként is létrejöhessenek, és hogy a színészek számát a rendező, illetve a producer vagy a társulat döntse el.

Mind az öt darab nők valós történeteire épül, és különböző településekhez kötődik: Budapest, Kolozsvár, Kalkutta, Róma, a 17. századtól a 21-ig.

A darabok fikciók.

A darabok: *Artemisia – Róma; Éva – Budapest; Lina – Kolozsvár; Nadia – Bukarest; Teréz – Kalkutta.*

¹ Ebben a válogatásban két darab szerepel. (A *Teréz* egy korábbi változata megjelent a *Látó* tavalyelőtti számában, az *Artemisia* és a *Nadia* későbbi számainkban lesz olvasható.)

ÉVA

(HANG – SZÍN)

*Be kell vallanom, nem tudom pontosan,
mi az, hogy emberi méltóság.
(Jean Améry)*

BEVEZETŐ MEGJEGYZÉSEK

A darab kiindulópontja és ihletforrása Surányi Z. András és Frivaldszky Bernadett *Az ember lánya* című, 2001-ben bemutatott dokumentumfilmje. A film nem mutat egyetlen prostituáltat sem. Egy budapesti örömlány mondja el a saját megrázó történetét benne anélkül, hogy egyetlen pillanatra láthatnánk őt, a film képsorait ugyanis a töredékes monológ sugallta szabadasszociációk szülik. Nem tudtam elfelejteni ezt a hangot, az ismeretlen nő története mélyen belém ivódott. Az ő hangjából született a darab.

Köszönöm a film alkotóinak, hogy támogató beleegyezésükkel lehetővé tették, hogy a névtelen budapesti lány élete közel jöhessen hozzám. A darabban nem jelöltem külön a lehetséges szereplők dialógusait, a szereplehetőségek többféle változatát.

ELSŐ JELENET

Betöltöttem a huszonhét évet... Huszonhét, igen. És hát ő tartotta a születésnap bulit...

Igen. Amit nekem a huszonhét év alatt soha. Soha senki. És akkor, hát azokat, akiket rég láttam, azokat meghívta, és akkor itt ültek. Rengeteg embert hívott, és az asztalon huszonhét gyertya... El sem képzeltem, soha. Nagyon örültek nekem, láttam.

Idegileg kivoltam, elegendő volt, nagyon. És hát akkor ajánlották, hogy utazzunk el, öt lány, Olaszba vagy hova. Németbe? Örültem, jó lesz, legalább rakok össze lakásra. És otthagytam a helyemet, az utcán. Azt a sarkot, ahol annyi ember. Jöttek, vittek, visszajöttem, visszavittek. Leszámoltam velem, én már jövő héten utazom el. Legyen ház, élet, haza-

jönni este, gyermekek várnak, ilyenek. Ez volt a terv. És hát itt akartam előhozni, a születésnapomon. Bejelenteni, mindenkinek. Elfújni a gyertyákat. Én nem akartam ezt üzni. Újra kiállni az utcára, újra így éljek. Nem.

Akkor inkább az intézet. Mint régen. Amikor elszöktem az anyámtól...

MÁSODIK JELENET

Berohantam egy olyan irodába, és akkor mondtam, hogy én az intézetbe akarok jönni. Hát az anyukád hol van? Hát az anyukám, az ott-hon. Elmondták az anyunak, az anyu meg kegyetlenül, nagyon ütött. Kaptam én intézetet! Maradtam vele. Ütött, ahogy bírt.

Amikor az iskolát kijártam, amikor elvégeztem a nyolcat, azonnal bedobtak a téeszbe. Nem adott anyám enni, ez volt a rossz nekem. Mindig éhes voltam. Valamit adott, időre, mindig. Kétszer. Egy órákor. Meg olyan este hat órákor. Alig. Reggel meg nem. Nem tudom, miért. Utált engem, hát engem nagyon utált.

Hat órákor ébresztett, ugrás, a tegnapiakat elmosogatni, rakjak rendet, rakjak tüzet, és hát én ugráltam, mert én ilyen voltam, hogy hát amit anyu akar. A többiek meg aludtak, anyum is visszafeküdt. Nem tudom, miért. Gondolkoztam, de semmi. Nem tudtam megmagyarázni, és hát én ettől nagyon ideges voltam.

Vettem egyenként a mosatlant, kinyaltam, és sok vizet ittam rá. Hánytam, marta a torkomat a hányás, sok vizet ittam megint, hallottam, ahogy lötyög bennem, mosogatás közben. Egy egész tenger hullámszik a hasamban.

HARMADIK JELENET

Eltört a lábam, és otthagytam az erdőben. Anyu, igen.

Mentünk fát szedni, messze. Csak mi éltünk ott, azon a helyen. Üres hely, senki más. Egy ilyen homokos úton kellett menni. Erdő, ilyen sovány ártéri, nem tudom, hogy hívják. Mindig féltem tőle. Szedtem a fát, leginkább akác, fölvettem a hátamra, de ő már messze volt. Rohantam utána a fával, és elestem. Reccs. Nem a fa, a lábam. Na tessék. Ott hagyott. Ordítottam, de hiába, nem jött vissza. Anyu, anyuuu...! Senki.

Csak az ordítás. A hangom. Uuuuu! Nem tudtam felállni, menni, vinni a fát. Ő meg eltűnt a szemem elől. Meg se fordult. Erős asszony az anyám. Nem baj, mondtam, jönnek majd az őzek meg a farkasok, megnyalják a lábamat, meggyógyítják, megtanítanak járni, és velük maradok. Nem tudom, mennyit ültem ott, meg feküdtem, de már nem fáztam, és a lábam sem fáj. Lehet, hogy elaludtam, és itt voltak az őzek? Itt voltak a farkasok? Nem tudom. Mintha még egy térdem volna a sípcsontomon, akkorára dagadt. Két térd egy lábon, nem rossz. Már nem fáj semmi, elmúlt. Boldogság, végre. De nem, mégsem. Valami orvosnál ébredtem fel, mert felébresztettek a hülyék, anyunak a húga jött értem az erdőbe, ő mentett meg. Kimentett a boldogságból anyám húga.

NEGYEDIK JELENET

Ha egy kicsit boldog vagyok, tudom, hogy jönnek és megmentenek és visszahoznak. A saját életembe. Ott a helyed. Pedig nincs is saját életem. Hova hoznak engem vissza? Nem tudom. Meggyógyítanak. Kikezelik belőlem a boldogságot. Valami csepeg belém, és elmúlik a boldogság. Nem tudom, igen. Ez jó, legyen így: nem tudom. Jön a saját élet, ami nincs nekem.

Nem tudom, hány éves voltam. Még nem jártam iskolába. Emlékszem rá amúgy. A boldogságra, igen. Nem felejttem el. Azt gondoltam, hogy a felnőttek azért vannak. Hogy anyu kiveri belőlem a boldogságot, mert, ha megnövök, akkor könnyebb lesz, ha nem tudom, milyen. Ez a nevelés, azt gondoltam. Én nevellek, nem más, ordította, az enyém vagy, senki másé. Amikor meg az iskolában leszidtak, hogy neveletlen vagyok, tudtam, hogy igazuk van. Mit vigyorogsz, idióta, üvöltötték a fejembe?! Nem tudtam, hogy olyan szép tud lenni, amikor hangosan olvasok az osztályban, és a betűk a papíron az én hangomon szólnak. És akkor kacagnom kellett mindig. Mindig, amikor sikerült elolvasni egy mondatot. Idióta, debil! Miért ordít itt mindenki? Akkor még volt bennem boldogság. Elég sok.

Amit otthon nem vernek ki belőled, az az iskolára marad. Ott folytatják. Ott kiverik.

Otthagytam, az erdő szélén. Volt ennél még rosszabb. A fejemet is ütötte, mert ott lakik a boldogság. Érthető. Amíg halva nem születek megint. Ki kell születni a boldogságból, és akkor minden jó lesz.

ÖTÖDIK JELENET

Otthonról úgy jöttem el, hogy jött az ünnep. Karácsonyeste jött, és akkor odajött valahonnan egy erős hapsi, hogy udvarolhat-e hozzám. Akartam én is, igen. És akkor azt mondta nekem anyu, hogy hozzatok innivalót. Persze, hát hoztunk. És azt mondja a hapsi, hogy itt lakik nem messze az egyik rokona, ugorjunk el hozzá. Mondom, hogy hát jó, ismerjük meg. De azért siessünk majd haza, mondtam neki. Persze, mondta. El is hittem neki. Odaértünk a rokonához, nekem is adtak italt, és ittam. Az erős hapsi először kivitt az udvarra, ölelgetett, kiszívta a nyakam. Hát észre sem vettem, hogy kiszívja... Mit csinál ez itt? Ilyen, ha az embernek udvarolnak, gondoltam, ki kell bírni, a csupasz nyakára mennek. Visszavitt a házba, nagyban ölelgetett ott is, nem hagyta abba, a rokon meg minket néz a sötét sarokból meg szuszog meg nyög nagyokat.

Jaj, jaj, jaj, hagyjál, hagyjál, hagyjál, nem, nem, nem, nem akarom. Kopognak, verik az ajtót. Egy nagy szekrény volt ott, abba raktak be engem, hogy hát bújjak oda, ki tudja, ki az. Hallom, anyu, jön. Elkezdte rángatni a szekrény ajtaját, én meg tartottam belülről. Én is húztam, ő is húzta, de aztán elengedtem az ajtót, mert hát miért húzzam. Ahogy én elengedtem, úgy ütött rám azzal a szíjjal, amit hozott. Az arcomba. Nagyon ütött, de nagyon. Lehet, hogy igaza is volt ebben, hogy hát mit keresek én ott abban a szekrényben. Ütött a szíjjal, az arcomat is, és ahogy ott álltam az ablaknál, hát úgy ugrottam ki, az üvegen át. Kiugrottam a hóba, repültek az üvegszilánkok, utána meg rohantam az erdőbe. Rohantam, rohantam, rohantam, és anyunak a hangját hallottam. Gyere elő, gyere csak haza, majd akkor meglátod! Semmi, egy hang sem. Azt hitte, hogy meghaltam, mert az ablaküveggel összeszabdaltam magam. Csupa vér voltam, de nem fáj semmi, csak az álom szállt rám hirtelen. Meleget éreztem, amikor elaludtam a hóban. Végre, így. Megint ez a boldogságérzés, itt van, ismerem, gyere, gyere már... Nehogy megmentsetek!

HATODIK JELENET

Rohan a hapsi, felrángat, tudtam.
Anyád elment, mondja.
Én akkor most hova menjek?
Haza.
Oda nem.
Hát akkor viszlek az anyámhoz.
Itt maradok inkább.
Hol, te?
Hát itt, a hóban.
Gyere, nem lehet.
Odaértünk, éjszaka, az anyja felébredt, rongyokat hozott. Feküdjünk le, aludjunk. De hát én nem tudtam aludni, csak az egereket hallgattam, ahogy mindenütt rágnak. Nem is aludtam semmit, hanem csak ültem. Mit csinálnak ezek? Reggel aztán látom, milyen az a lakás, csupa kosz, retkesség, szaros ruhák halomra... Úristen, hát hova jöttem én!
Eltelt három nap, azt mondja az erős hapsi, ideje, hogy együtt aludjunk most már. Nem értettem, mit akar. Aludjunk, mondtam. Mit akar ez tőlem? Hát nem együtt élek itt az anyjával meg vele meg az egerekkel ebben a mocsokban, ahol meg se lehet mozdulni?! Eljön az este, lefekszem. És akkor azt mondja nekem, hát te, te hogy alszol?
Mondom, hát így alszom.
Húzd le a ruhádat, a nadrágodat, mindent, és úgy.
Hogy?
Hát hogy ne legyen rajtad semmi.
Jaj, hát én nem, eszembe' sincs.
Hogyhogy nem? Hogyhogy?
Hát úgy, hogy nem.
Nem hagytam, hogy hozzám érjen. Úgy rúgtam, ahogy bírtam, amikor rám feküdt. És nem engedtem, nem én. Hát haragudott rám a hapsi, hogyne, mert hát nem hagytam. Hallgattam az egereket. Reggel azt mondta nekem, hogy gyere, hozzunk fát az erdőből. Megyünk a szép hóban, nincs hang. Egyszer csak puff, elakaszt, lelök a hóba, elestem. Ő meg csak húzza lefele a nadrágját, és azt mondja nekem, hogy, hogy kapd be! Hogy én, hogy én ezt bekapjam? Én bizony nem kapom be!
Rohantam, rohantam, ahogy tudtam, ő meg elkapta a hajam, és újra azt

akarta, és hát újra nem jött össze neki. Egész hazáig ütött. Nem fáj, nem hagyom. Ez is egy boldogságúzó.

HETEDIK JELENET

Járt oda egy idős hölgy, egy öreg, támlás szék volt a hátára kötözve. Mindig vele volt a szék. Láta, hogy én hogyan élek ott. Ütöttek, alig adtak enni. Azt mondja nekem az a székes hölgy, hogy akarsz egy új helyet? Mondtam, hogy hát igen, akarok. Azt mondja, vedd fel a legszebb ruhádat, a többit meg rakd össze. Gyere. Elmentem. Valami pénzt hagyott ott az asztalon.

Nagyon szép idő volt akkor. Mentünk, mentünk, amíg egy tisztásra nem értünk az erdőben. Rengeteg ember állt ott, nem láttam még ilyen sok embert, a mi fajtánk mind. Az idős hölgy meg levette a hátáról a széket, és azt mondja nekem, állj csak fel erre a székre. Ahogy felálltam, kiáltozni kezdett:

Eladó ez a lány! Eladó!

Ne tessék engem eladni!

Hallgass, nem értesz te ehhez.

Ne tessék eladni!

Eladó!

Nem hallotta senki, amit mondok. Rengetegen jöttek oda, jöttek, jöttek... Én megveszem, én, én, én. Látták, hogy én egy új lány vagyok. És hogy még nem voltam senkivel. Garantáltan. Esküszöm mindenre, ami szent, mondja a székes asszony. Új, hú, hú, hú, nagyon szép, vadonatúj lány. Príma áru, full extra, mondta a székes.

Odajött egy ilyen hosszú asszony. Adjátok nekem, az enyém lesz. Fizetett, a többiek összesúgtak, majd elhallgattak. Csend lett. Ennek a hosszú asszonynak volt otthon egy kislánya, arra ügyeltem. És hát ott éltem, elég jól. Nem ütöttek, adtak enni. Tizenhat voltam, amikor eladtak. Tudom, hogy szép is. Erő.

NYOLCADIK JELENET

Egyszer hamarabb hazaért a hosszú asszony ura. Az ajtót kulcsra zárta. Jött, megragadott a hajamnál fogva, tépni kezdte rólam a ruhát. Ne, ne, nem akarok, hagyjon... Adott egy nagy pofont, a földre tepert, és már húzta is lefelé a nadrágját. Én meg rúgtam meg kapálóztam, nem, nem, nem, nem, hagyjon engemet... Nem szólt egy szót sem, csak nyomakodott.

Kevés beszédű emberek voltak ezek, csak néztek hosszan, és gondolkoztak.

A hosszú asszony meg rohant haza, mintha tudta volna, mi készül, vagy nem tudom. Örültem neki, nagyon. Nem mondott semmit, nagyot rúgott az urába. És akkor azt mondta, nem élhetek itt, hanem odaad az öccsének engem, hogy éljek azzal meg az anyjával.

Az meg egy olyan hülye ember volt, hogy mondjam, idegbeteg, nem tudom, olyan éneklő idióta. De nagyon.

Összeraktam a ruháimat, a kislány sírt, hogy elmegyek, én nem. Nem szabad nekem sírni. Minden nap félttem, amikor egy kicsit boldog voltam. A kislány segített. Mondtam neki, vedd át a boldogságomat, nekem nem szabad. Ő meg átvette. Van még? Van. Átöleltük egymást, táncoltunk, így adtam át neki, ami még volt. Ezt játszottuk. Tele volt boldogsággal. Aki sír, tud boldog is lenni, nekem meg ki kell úzni, ami még van. A sírást is.

Elvitt a hosszú asszony az öreganyjához, és hát ott éltünk, vele meg a bolonddal. Jó bolond volt, nem kellett félni tőle. Az öregasszony nem beszélt semmit. Kitakarítottam, mostam, hoztuk a bolonddal a fát az erdőről, elkergettem az egereket. Jó szagot hoztam, mondta a bolond, meg olyan frisset, mint az erdő, és nevetett, nevetett, visítva, mint egy ló. Nem bántam, nevéssen. Örüljön nekem valaki. Egy ember.

Vele jött össze először, azzal a visítós hülyével, az ágyban. Valami szerelemféle. Lengtünk, hullámoztunk egymás felett, egymás alatt. De nemcsak. Nekiadtam, megérdemelte. Semmi boldogság, csak hát odaadtam neki, hogy ne adjanak el megint. Megszabadultam tőle, hadd csökkenjen csak a piaci áram.

KILENCEDIK JELENET

Megtalált a nővérem. Azt sem tudtam, hogy van nővérem. Ő meg megtalált. Elvitt, Pestre. Ragyogó lakása volt neki, igen, na de akkor ő már ott állt az utcán, ebből élt. Én nem is tudtam, hogy ő ezt űzi.

Nem az övé volt a lakás, hanem a fiúé, akinek dolgozott. Akivel együtt élt. Meg még mások is, lányok. És akkor rá, három nap után este, azt mondják nekem, hogy eridj le kenyérért, ide és ide. Megmagyarázták. Én meg mentem.

Láttam, hogy állnak ott a lányok. Ragyogó ruha, rúzsoltak, tükrök, hajvas, kicsi ruhák. Szépek, de valahogy mégse szépek. Mégse.

Már vártak, mondják nevetve.

Kenyérért küldtek, mondtam, sietek.

Gyere, itt fogsz állni, itt keresed a kenyeredet. Ők segítenek.

Nem én.

De igen.

Körbeállnak, magyarázzák, hogy a fiúnak dolgoznak ők is, a nővérem fiújának, ő futtatja őket. Pedig nem futott ott senki, csak állt és várt. Autók jöttek, elvittek egyet-kettőt valahova. De hát nincs is ilyen ruhám, meg hajam, semmi rúzs... Neked nem is kell, mondták, olyan gyönyörű vagy. Prima áru. Szabad leszel, mint a madár.

Egyszer látom, egy ilyen hosszú rendőrautó jön. Ninó, ninó. Ezek elrohantak onnan mind, ezek a lányok, egytől egyig. És hát én ott álltam, persze. Elkaptak engem, engem elkaptak.

Na, azt mondja a rendőr, hát te meg? Irány be a kocsiba!

Mondom, kenyérért küldtek. Nem engedtek el.

Valami papír?

Milyen papír? Nincs nekem papír, nem is volt soha.

Elvisznek az intézetbe.

Vigyenek.

Hát ahogy hajtottak kifelé a városból, egy ilyen nagy hájas rendőr néz engem, de nagyon.

Azt mondja nekem, na egyezkedjünk.

Mondtam, hogy hát miben.

Ha nem akarsz az intézetbe menni, akkor mind a hatunkkal leszel, baby, és minden rendben, elengedünk.

Baby, mondja a hájas, és nyúlkalni kezd. Baby, én.

Mind a hat rendőrrel legyek?!

Hallottad.
Inkább az intézet, mondtam.
Jó, akkor intézet.
Apád?
Anyám, mondtam.
Mindegy. Hol lakik?
Mondom.
Nem az intézetbe vittek, pedig így egyeztünk, hanem anyámhoz. Amit én nem is akartam. Az anyámhoz?! Odaértünk, anyu felkel, jön, azt mondja, minek hozták ide? Ahonnan hozták, ugyanoda vigyék vissza. Visszavittek Pestre.
Pá, baby, fogsz te még engedni.

TIZEDIK JELENET

Dolgozni mentem egy helyre. Takarítónő. Kevés pénz, de valami. Az én életem. Olyan, amilyen, de mégis.
Nem köszön senki, nem baj. Cigánynak nem köszönnek. Nem emelem fel a fejem, így a legjobb. Jönnek, megfogják a fenekemet vagy a mellemet. Ütök, visszaütnek. Hogy merek visszaütni, kérdik. Üvöltöznek, piros a fejük. Nem ütöttem vissza, ütöttem, mondom. Ha fogdosnak, ütök. Ők ütnek vissza, nem én. Mit képzelek? Semmit, mondom, azt semmit. Megfogtak, ütöttem, ütöttek. Nem értem, hogy nem értik. Akadt ott egy fiú, ő is roma. Utána már nem ütöttek. Vele éltem három évig. Ő a fiam apja. Terhes lettem, na de hogy. Mert hát nem lehattunk együtt, úgy, hogy ágy vagy ilyesmi, hanem kint az erdőn vagy ilyen helyeken, bárhol. A munkásszállóba, oda nem jöhetett be. És én sem az övébe. Álltunk az ablakban, integettünk egymásnak. Ő szembe' lakott, a másik blokkban, a fiúkkal.
Először éreztem, egyetlenségyszer, hogy jó volt. Szerelem. Szeretlek. Szeretnek. Mi ez, Uramisten?! Akkor lettem terhes. Hujjé! A vécén volt, én nem bántam. Én leültem, és ő úgy rám, valahogy. Ez ott volt, mikor jó volt.
Egy hónapos voltam, és azt mondtam, utazzunk haza. Anyuhoz. Azt hittem, hogy ez egy öröm, hogy hát én terhes vagyok. Haza is utazzunk. Ott is éltünk mi anyánál, na de csak addig, ameddig adtunk neki. Három hónapos lettem, elfogyott a pénzünk. Takarodjatok el a háztól,

takarodjatok, menjetek innen el. Mondtam, hogy na most hova menjünk, ilyen hassal? Ahova akartok. Sehova.

Anyunak az apja odahívott hozzá, hogy lakjunk ott. Hát az is koszos volt, az a lakás, de hát örültem neki. Helyrehoztam mindent. Jöttek az egerek, puff, egyet ráütöttem, annak annyi. Hordtam a vizet, a fát, az emberem visszament Pestre. Küldte a pénzt, amíg küldte, de anyám apja azt mind elhordta. És akkor egyre nagyobb lett a hasikám. Loptam, amit csak tudtam, uborka, hagyma, kukorica, hát amit. Csirkét is. Eltekertem a nyakát, aztán hazavittem, megfőztem. Így éltem.

Jött az ünnep. Karácsony. És akkor valami a hasamat annyira szorította, egyre, egyre gyakrabban. Mondtam, hát ez nem igaz, én odapisiltem, vagy mi? Mit tudtam én, hogyan születik egy gyermek. Rohanok az egyik rokonomhoz, kérdem, mi ez? Mi van velem? Jaj, hát hívjuk a mentőt. Mentőt? Nekem aztán nem kell. És hát, hívták. Se hálóingem vagy ilyesmi, semmi. Honnan legyen? Retek ruhákban vittek be.

Ülök ott, azt mondják, hogy hát itt az ideje. Énnekem nincs is itt az időm! Ébredtek reggel, és akkor hoznak ilyen rengeteg ollót, ilyen olló, olyan olló. Mit akarnak ezek? Ugrás az ágyról le, futottam, ordítottam, de nagyon, nem adom, nem adom senkinek. Megfogtak, föltettek az ágyra, rám rakták azt a maszkot, én meg letéptem, nekem ilyen nem kell, hagyjanak békén Az orvosok kétségbeestek, hogy jaj, ne, segítenek. Ne segítsen nekem senki, még csak az kell. Attól mindig féltem, ha segíteni akarnak. Fogtak. Na, adjon erőt a babának, nyomja, segítse. És kicsúszott. December 22-én. Roni.

TIZENEGYEDIK JELENET

Hazamentem, gyalog. Esett a hó, fáztam. A fiamat nem engedték ki velem, én meg nem maradhattam tovább bent. Menjek, majd hozzák. Mentem. Semmim nem volt. Az uram meg keresett amúgy, de ivott. És ütött. És én is ütöttem őket. Akkor már ütöttem én is. Az uramat meg az anyám apját. Az öreget. Adtam nekik. Erős lettem a fiamtól. Én nem ittam. Vártam a fiamat.

Hazaengedték Ronikát. Muszáj volt örülni, nem volt mit tenni. Ébredni hozzá, megszoptatni. Muszáj volt. Nem tudtam, hogy van ilyen muszáj, hogy örülni. Baj lesz még ebből. Megfürdetni. Azt játszottam, hogy odaadom neki mind az örömet. Erre meg a fiam mind egy szálig

visszaadja. Még többet is. Tartsd meg, te, nehogy visszaadd. Erre meg nevet, és tessék, máris visszaadta. Baj, baj lesz. Jön majd a büntetés, mert örültem. Elszakítottam a lepedőt, azt raktam alá, mostam. Na, hát így éltünk, egészen míg kilenc hónapos lett Ronika. Már húzta fel magát a kezével. Nem bírtam ezt az életet, nagyon nem. Újra lopni, egy cipőm nincsen, semmim... Hát hogy?

Összeszedem a gyermeket, megyek Pestre vissza, elállok dolgozni, hagyok itt mindent. Hallottam, hogy van hely a húsiparba'. Megyek az orvoshoz, csináljon nekem egészségügyi könyvet, mert felvesznek.

Járja el ezeket, mondja az orvos, és jöjjön vissza. Jó, megyek, sietek, minden rendben. Visszamegyek, az orvos, mondom, adja ki a könyvem. Nem adja, mert hiányzik a tüdőrontgen. Megyek és hozom, ha ilyen lassan küldik át.

A röntgenes azt mondja, üljek le.

Nem érek rá, ez az egy, ami kell nekem, a röntgen, és mehetek dolgozni.

Úljön már le, mondja az orvos.

Leülök.

Hol élt maga eddig?

Hogy kerül ez ide? Mi köze hozzá?

Nem dolgozhat.

Miért nem?

Maga ragályos beteg.

Hogyhogy? Én nem értem. Úgy éltem, ahogy éltem.

Menjen, vegyen hálóinget, vigye a gyermeket az anyjához. Maga tébécés. Egy év kell, amíg helyrejön.

Egy évig? Na nem.

Ha nem megy, féléven belül meghal.

Hazamentem, elmondtam anyunak. Vállalja el Ronit, amíg helyrejövök. Elvállalta, ilyen aranyos volt. Elhagytam a gyermekemet. De nem fogok meghalni, azért sem, mert ő vár rám.

TIZENKETTEDIK JELENET

Üzent anyám, hogyha nem küldök neki húszezret, a Ronikát adja az intézetbe. Most én a Ronikát az intézetbe nem akartam, hogy ő ott, nem, azt nem lehet, nem és nem akartam. Kiszöktem, elmentem egy rokon-

hoz, ő már ott állt az utcán. Mondtam, hogy hát hogy anyu ezt üzente, adjon húszezret, majd megadom. Itt a hely, állhatsz ide, megkeresed. Én is álljak ki? Miért ne állnál? Hípp-hopp, meglesz a pénz és fizethetsz a Roniért anyádnak.

És akkor jött egy hapsi. Azt mondja a hapsi, jössz akkor? Adok ezret. Mondtam, hogy nem. Adok kétezret. Nem. Adok akkor háromezret. Hát a háromezer rengeteg pénz volt akkor... Elkezdtem sírni, hát hogy én így éljek? Én nem. Nehéz volt ott azért nagyon, de már így egyre okosabb lettem. Akkor sírtam utoljára az életben.

Nincs boldogság, ez a titok, nagyon erős lettem.

Így álltam ott nyolc évig. Ölni akartak, a rugóskést iderakták a nyakamhoz, erdőbe vittek, odakötözték a fához, mindent, mindent megcsináltak velem. Élek.

Felejtés, mindent. Odaadni mindent. Munka hajnalig, utána felejtés.

TIZENHARMADIK JELENET

Jött egy ilyen német hapsi. Mindig hozzám jött. Addig jött, amíg összeálltam vele. Ragyogó háza volt. Ott laktam nála. Nem akartam boldog lenni, akkor már tudtam, hogy nem is lehet. Ostor, láncok, bilincs meg sok-sok tű. Hat órán át. Odabilincselte az ágyhoz, ütött az ostorral, ez volt neki a gyönyör. Elhatároztam, hogy nem érzek semmit, de hát nem nagyon ment. Sokszor elájultam meg vért köhögtem. Ezt nagyon szerette, amikor jött a vér belőlem. Mindenféle mocsokságra kényszerített, a kutyájával nyalatta fel a véretem. Boldog volt, velem. Elmegyek, mondtam neki, nem bírom, nagyon gyenge vagyok. Nem enged el, mondta, nagyon jó vagyok, a legjobb eddig, verjem ki a fejből. Újra ragályos lettem, mondtam akkor neki. Tébécés vagyok, ordítottam, ahogy a számon kifért. A kutya nyüszített. Erre megijedt és elengedett.

Ittam is, igen, akkor már csak úgy bírtam. Mire jött, már jól beittam. Nagyon rászoktam az italra. Meg hát a rokonok is mondták, igyál, igyál, igyál, megfogtad az Isten lábát, nehogy otthagyd azt a németet! Rengeteget ittam, a német nem bánta. Otthagytam.

Kiálltam megint a német után, kiálltam az utcára. Amit kerestem, mind elittam. Jött egy másik német, Olaf, nagyon szerettem. Ő is szeretett, csak hozzám jött, amikor jött. Gyöngéd volt hozzám, szeretetet láttam a szemében. Volt, hogy tetőtől talpig megmosott, szépen megtörölt, sok

pénzt adott, és elment. Nem kell a pénzed, Olaf. Vedd csak el, a tied. Nem ittam többet egy kortyot sem, vártam Olafot. Ha vele összejön, a fiamat is kihozhatom valahova az intézetből. Egyszer csak nem jött. Megszakadt. Nem szabad szeretni. Meg remélni. Valahogy mindig elfelejtem. Belebukok ebbe a szeretet-dologba, mindig.

TIZENNEGYEDIK JELENET

Sírtam utána. Sírtam, én! Régen sírtam, és most megint. Ebből baj lesz. Álltam kint az utcán, és sírtam. Ne legyek ilyen, ne, ne, ne... De nem bírtam, csak droggal. Jött a pénz, drogot vettem, ment a pénz, semmi. Jött egy szociális munkás, mondta, segít. Ne segítsen, mondtam, nincs mit. Ne szégyelljem, amit csinálok, mondta, szexmunkás vagyok, ő meg szociális munkás. Munka, munka. Ezen sokáig nevetett. Ilyen jó fej vagyok, mondta.

Na jó, mondom, ezt hagyjuk.

Hogy figyeljek az egészségemre, az a fontos, és ő segít, ez a dolga. Ad drogot is, ha muszáj nekem, mert ő nagyon megérti.

Ne segítsen, mondom, abból semmi jó nem sülni ki.

Okos vagyok, és még mindig nagyon szép, mondta nekem, én vagyok a legszebb az utcán, segít, ne féljek tőle.

Nem félek én senkitől, mondtam a szociális munkásnak.

Addig-addig, amíg a pénzemet is kezelte. Mire észrevettem, ő futtatott. Összeköltöztünk. Egy szóval se mondta, hogy szálljak ki az egézből, miért nem mondta, nem tudom. Csak hogy ne szégyelljem. Ő sem szégyenli, hogy szociális munkás. Ezen mindig nevetett.

Ő szállt be, nem én szálltam ki.

Megszívtam ezt is.

Ritkán ütött, ütött ő is azért, én meg adtam a pénzt. Mondtam neki, lakást akarok, ki akarom hozni a gyermekemet az intézetből. Jó, mondta a szociális munkás, én majd gyűjtöm neked. És összejött a lakás ára. Nem mondhatom, hogy rossz volt, mert hazudnék. Az a kevés ütés, az igazán nem sok. Meg hogy kiszolgáltam őt is, amikor kívánta.

Megvette a lakást, én reggeltől hajnalig az utcán álltam és dolgoztam, de azért kitakarítottam és berendeztem. Lejöttem az anyagról, valahogy nagyon könnyen ment. A szociális munkás viszont drogozott, igaz, csak néhanapján.

Lakás. Az enyém. Tiszta volt, mint a patika, és olyan szép is. Egy hajszál se, sehol. Na akkor most kiszállok, mondtam a szociális munkásnak, hozom a fiamat, munkát keresek, ennyi volt. Hozom Ronit.

Ne szálljak még ki, mondta ő, és hogy most már nemcsak engem futtat, ideköltözik még két lány, itt fognak élni velünk, egy ideig.

Menjen innen mindenki a francba, mondtam a szociális munkásnak, menjen ő is a lányokhoz, én kiszállok és kész. Semmit nem tudtam a lányokról, semmit.

Ide nem teszik be a lábukat, az én házam.

Na, na, na, mondta a szociális munkás.

Hazahív anyu, vigyek neki pénzt. Hallotta, hogy van lakás, akkor pénz is van. Hatvanezret kért. Hát, mondom, annyi most nincs, de adok harmincezret. Elvette a pénzt, a földhöz vágta. Hogy akkor vigyem innen Ronit, mert akkor nála volt, kihozta az intézetből, hogy pénzt kérjen tőlem.

Mondom neki, hogy éppen azért jöttem, viszem Ronit Pestre. Csupa mocskok volt a fiam, meg gebesovány. Na ennyi, viszem is. Rengeteget adtam, hogy neveljék és tiszta legyen, de hát nem törődtek vele, a pénzt meg elverték.

Vissza Pestre, a lakásba, hát nem tudok bemenni. Mi van itt? A zár lecsereelve, bent meg több hang. Verem az ajtót, nyissák ki. Kinyitja a szociális munkás, de rajta hagyja a láncot. A lányok is odajönnek, néznek. Mi van itt, mondom.

Menjek el, mondja a szociális munkás, ne csináljam a cirkuszt, mert kénytelen lesz kihívni a rendőrséget.

Hát ő nem kell kihívja, mondom, kihívom én, és kirakom a lakásból.

A lakás egyedül az ő nevéen van, mondta akkor a szociális munkás, jobban tenném, ha nem okoznék bajt magamnak.

Addig vertem az ajtót, amíg csupa vér lettem. Nem a rendőrség vitt el, hanem a mentők.

Azt hittem, az enyém volt a lakás. Nem az enyém volt, hanem az övé. Én meg azt hittem. Megkerestem a lakás árát az utcán. Most meg semmi. Semmit nem hoztam el onnan, semmit. Majd megjavul egyszer a szociális munkás, hátha. Neki sem jó, hogy ilyen. Lehet, hogy egyszer eszébe jutok. Hát hogy ott volna a helyem a lakásban. Szét fogják kúrni az egészet. Pedig milyen szépen megcsináltam. Egy hajszál, nem sok, annyi se. Neki is nehéz, amúgy, a szociális munkásnak. Nehéz kiszállni. Én kiszállok, eszküszöm.

Kiállok megint, és elkezdek összerakni megint egy lakásra, ha mégse. Arra az esetre. Ha nem jutnék az eszébe. Ott van az a fiú anya és apa nélkül. Ki kell venni az intézetből. Anyám. Nincs is. Apám meg sohasem volt. Roninak sem. Apák nincsenek, na igen, csak futtatók. Futtatók vezetik az országot, baby.

TIZENÖTÖDIK JELENET

Nem megy. Nem bírok visszamenni. Ha megyek, a lányok elkergetnek, ez a parancs, a szociális munkás nem akar látni többet. Nincs helyem az utcán, minden hely elkelt, nem kellek. Vízet iszom, hullámzik bennem a tenger. Énekelek inkább, szépen énekelek. Nem? Mindegy. Kinek? A farkasoknak, az őzeknek. Hogy vigyázzanak Ronira, amíg újabb lakást veszek, hogy együtt legyünk. Vigyázzanak rá, amíg fel nem nő, hogy vigyázzon rám.

There are so many worlds I stumble into
And only a few words I can say
„Hello”, „I’m fine”, „goodbye”
are the ones I know in every language
resting on the tip of my tongue

I draw red lines around the places
I never want to go back to
but I never see them in the dark
I become less and less as I leave myself behind
In every corner in which I fall asleep

I’ve built a prison for myself
So that I don’t slip through my fingers
But soon I have to go
To find another corner
Where I can feel invisible again.²

Senki, nem baj. Na, mim van még? Én magam vagyok magamnak. Milyen gazdag vagyok!

A karom, itt van, tessék, odaadom, eladó. Az orrom meg a fülem: nagyon finom, nézzék. A bokám: eladó! Osso bucco, pompás, igen, a bárányénál finomabb, esküszöm. Tessék, vegyenek, csupa delikatessz.

A szemem: tele képekkel, tessék – csak nagyon bátraknak! Lássam?

Igen: soha senki nem mert a szemembe nézni.

Roni! Hol vagy? Gyere, nézz a szemembe!

Hullámszik bennem a tenger.

Győztem.

VÉGE

LINA

(IDŐ – KÉP)

Demény Attilának

Szereplők:

NŐ
FÉRFI
MADÁRFEJŰ ORVOSNŐ
SZARVASFEJŰ ORVOS
MÉDVEFEJŰ ORVOSNŐ
KISLÁNY(HANG)
RENDŐR
TŰZOLTÓ

BEVEZETŐ MEGJEGYZÉSEK

A darab Pēteris Vasks lett zeneszerző kompozícióira született, ezért jelzem jelenetenként, milyen művét hallom, amikor olvasom, illetve hallgattam, amikor írtam. Az előadásnak, ami a darab alapján születik, mégsem kötelező követnie a zenei előírásokat. Meghagytam őket a szövegben, mert Vasks darabjai finoman felidéznek az egyes jelenetek hangulatát, terét, a szereplők lelkiállapotát.

Zenére íródott, látomásos, illetve mesei elemeket is magában foglal, de nem fantázia szüleménye a darab. Egyik barátom, akivel a '90-es években színházi előadások létrehozásában is dolgoztunk együtt, elveszítette mindkét lábát. Közelről szembesültem a lehetetlennel. Elkezdtem érdeklődni, miatta is, a világ érzékelésének a különösségéről egy megcsonkult testben: hogyan változnak meg a nyelvi jelentések; milyen viszonyba kerül egymással a való és a fikció; mi a tulajdonképpeni útja önmagunk elvesztésének és újraépítésének.

Az emberi lény mindig egész, mert érzékeli a maga csonkaságát.

Nem szükséges, de minden darabom bevezetőjében leírom, hogy a rendezői utasítások csak javaslatok, és hogy szerepösszevonási lehetőségeket is kínál a szöveg, valamint, ebben a darabban, a férfi és női szerepek

fölcserélhetők. Még annyit, hogy az állatfajok semmiképpen se legyenek ijesztők, hanem inkább szépek, színesek, kedvesek, és mindenképpen nagy méretűek.

1. ANAX IMPERATOR

Fékcsikorgás, ütközés zaja, szikrák tűzijátéka, fém hatol a fémbe, szirénázás, rendőrautók és mentők villogó fényei. A hangok és a fények előbb valóságosak, majd egyre elnyújtottabbá válnak, átcsúsznak egy álomba, míg nem zenei karakterrel bírnak.

Közben beszédet is hallunk (Véralkohol? Nulla. Drogteszt? Negatív. Altatók? Semmi. Anamnézis? Tudunk valamit? Semmit... stb., stb., más ideillő orvosi szakkifejezések.).

Ebből a hangzavarból bontakozik ki az intenzív osztály monitorjainak a hangja, amely átvált a halált jelző, hosszú sípolássá, majd:

NŐ (*fölrriad*) Hú, basszus! Majdnem...! Még egyetlen rövid lépés hiányzott... 20 centi se... (*Vissza a bódulatba, nagyon röviden, fölrriad ismét*) Tudtam! Pedig tudtam! Megpróbálok még egyszer. Nos. (*Hadar*) Törzs: Ízeltlábúak (Arthropoda). Osztály: Rovarok (Insecta). Rend: Szitakötők (Odonata). Alrend: Nagyszitakötők vagy egyenlőtlen szárnyú szitakötők (Anisoptera). Család: Karcsúacsafélék (Aeshnidae). Genusz: Anax. Faj: Anax imperator... Uramisten! Mi ez? Kik ezek? Kik vagytok, hé?! Nem hallatszik?! Süketek vagytok Nem engedem... nem... nem... nem!

2. TALA GAISMA

Álomszerű elnyújtott fények és hangok ismét, ami alól kibontakozik Péteris Vask's Tala gaisma (Distant Light) című concertója Gidon Kremerrel.

NŐ 33 perc 28 másodperc... 33 perc 28 másodperc... 33 perc 28 másodperc... 33 perc 28 másodperc... (*Taps és bravózás hallatszik messziről, egy kicsit ügyetlenül, bizonytalanul.*)

3. PAS DE DEUX

Csak a concertót halljuk. Kórterem, színházi próbaterem, kórterem: gyors fényváltások.

NŐ *(két kézzel táncol a zenére, ütemet számol, hirtelen abbahagyja)* Tudtam! A lábam... A lábaim?! Uramisten! Nincsenek. Leharapták a lábaimat. Valaki tőből befalta mind a kettőt... Nyam-nyam-nyami... Lássuk csak, mi ez: Andante – Cadenza 1. Mit is jelent? Esés, esetleg zuhanás... Igen, az megvolt, biztosan... 7 perc 52 másodperc cadenza. Táncoltam én ezt? Nem lehet, azt mondták, nem lehet ilyen zenére táncolni, nem erre van.

Próbaterem.

FÉRFI Fel, még fennebb, röpj... szállj... És akkor most forgás, és, és, és: esés... Ripp-ropp, rípi-rop... Valami baj van?!

Kórterem.

NŐ Megvan: Tala gaisma. Igen, ez a címe. Concerto? Nem, nem... De igen! Tala gaisma... Mit jelent? Nem tudom... Hogyhogy nem tudom? Tala gaisma! És igen, vegyük a lépéseket... Vegyük már azokat a kurva lépéseket!

Próbaterem.

FÉRFI *(színtelenül)* Pas de chat = macskalépés; Pas fouetté = ostorlépés; Pas des anges = angyallépés; Pas des ciseaux = ollólépés; Pas balancé = mérleglépés; Pas de chassé = vadászlépés...

NŐ Utálom! Nem bírom... Lépésről lépésre utálom a lépéseket... A művészetet, azt, azt, azt, igen!

FÉRFI Jól van... jól van... Próbáld meg még egyszer! Még egyszer! Nem így kell esni, ízeltlábú! Leérkezni, puhán, hangtalanul... Na?

Kórterem.

NŐ *(keresi)* Tala gaisma... Igen, megvan: Távoli fény. (Distant light) Látom, igen, ott van... 33 perc 28 másodperc... És Gidon Kremer. Megvan! Ott van a távoli fény... Jövök... jövök... Uramisten!

Próbaterem.

NŐ *(hisztériásan)* Ne érij hozzám! Ne érij hozzám, megérttetted?!

FÉRFI Szeretem a testedet.

NŐ Ne szeresd! Engem szeress!

Kórterem.

NŐ *(keresi a lábait)* Hol lehetnek? Héj, hol vagytok? Lábak!? Nem érzem őket... És ők sem éreznek engem... Érzem, hogy nem éreznek... Na tes-

sék! Elveszítettem, biztosan elveszítettem őket... Mind a kettőt... Azt a...! Kifutottam a színházból, és, és, és... Biztosan a metrón felejtettem őket, igen... Mindent elhagyok!. Tele van a város a dolgaimmal... Engem keresnek a dolgok... Táskák, csatok, sálak, kesztyűk, meg egy fog vagy kettő... *(Próbálja utánozni a dolgokat, játékosan)* Uram, nem látta véletlenül Linát? És egy fogtömés is, külön... Lina! Meg cipők! Azok is... Egy egész cipőboltot elhagytam már a városban... Lina! Lina! Nem látták? Az előbb még itt volt... Persze! Jaj, lábaim, drága kicsik, ne sírjatok, feladok egy hirdetést máris... Megtalálóját jutalomban részesítem... Lá-baim! Nem éreztek engem?! Én sem, hát én sem... Legalább van rajtatok cipő... Remélem... Vigyázzatok egymásra! Igen, igen, igen... megvan: feltéptem a balett-terem ajtaját, és azt ordítottam, soha többet nem teszem be ide a lábam... Erre emlékszem, igen... Egy tükröt is széttörttem, igen... Ez történt... Nem teszem be ide a lábam! Na a lábamat, azt nem. Egyiket sem, azt hiszem. Hát ez nagyon is igaz lehet... Ripp-ropp, rípi-rop... Kirohantam a színházból... Soha többet nem teszem be ide a lábamat... Igen... Kocsiba vágtam magam, és neki az éjszakának... Ripp-ropp, rípi-rop... Velem voltál?! Velem? Velem? *(Elájul. Vagy: jár körbe, végtelenül.)*

4. PAS DES ANGES

Pēteris Vasks: Presences. Cselló: Sol Gabetta.

MADÁRFEJŰ ORVOSNÓ, SZARVASFEJŰ ORVOS, MEDVEFEJŰ ORVOSNÓ átfutnak a téren, ki a színpadról, majd vissza. Mikor már majdnem kiszaladnak ismét, megállnak, visszajönnek, nézik a NŐt. Majd szagolgatják egymást, ismerkednek, táncolni próbálnak, tipegnek, forognak, esetlenül, de kedvesen, ahogyan a gyermekek szoktak, egészen finom hangokat is kiadhatnak magukból stb., stb. Végül körbecsókolva egymást, forognak körbe, amíg be nem jön a FÉRFI. Akkor a háttérben megállnak, és figyelik a jelenetet, olykor bólogatnak, a testükkel kommentálnak, de nagyon megfontoltan, ritkán és sohasem túljátszva.

A hármójuk alkotta háttérkép inkább a 4. és az 5. jelenet „lekísérése”, semmint önálló cselekvéssor.

*A jelenet alatt egy KISLÁNY felolvas az Erdélyi magyar szótörténeti tárból, odaadóan küzd a szöveggel. Mindez lehet videó is; amennyiben viszont a KISLÁNY megjelenik a térben, a hang legyen voice-over. *(Más nyelvű előadá-**

*sok esetén a szöveget az illető nyelv etimológiai szótárából kell összeollózni.)
A szöveg hosszúságát a jelenet adja meg.*

KISLÁNY(HANG) Csonka. (Meg)csenkult. 1600: nem látám mikeppen esett, hanem csak a chonka kezét látám az vtan [Bálint Gothartné Catalin Aszonj Kápolnás olahfalwj lofó]. 1603: Zeky Istúan deak... vallia... az azzony rút izonyw Zitkokkal kezde zydalmaznj chyonka Vitez essez kurwa fianak zydwan, ezt egy nehany wttal iteralta. 1605: monda az A hogy olyan marhát veztet el... vgj techik úgy neúeze hogy eggiknek mind az két fwle chionka [Georgius Josa de Farczad]. 1612/1613: hal-lottam az aszsonak zaiabol hogi zitta az giermeket azt mondvan Tiz-tessegh adassek kegknek besttie czonka ötődfel vyu kurvafi ageb apaiu kurvafia. 1632: ezen közbe be Juta oda Timar Janos is es az Csonka kezénél mutate az vízre. 1641: Lazar Demien agion vere Konaczi Miklos az cionka ujual. 1769: Tit. Sándor Mihálly uram Harka nevezetű Czigány Jobbágya Magyarosbol által jövén ide Agyagfalvra Putzi András-hoz ment, s ott együtt italban elegyedven Harka a Putzi András kargyát ketté torte a térgyin, mellyért meg haragudván Putsi András ugy vágta volna meg Harkát a tsonka kardal. 1772: (Egy katona) Fejedelem Iffiabb Rákotzi György szolgálattyaiból Csonka kézzel elszabadult...

5. GUILLOTINE

FÉRFI az alvó NŐ mellett ül, irreálisan hatalmas rózsacsokorral a kezében. Élénkpiros rózsaféjek, hosszúra hagyott száruk. A FÉRFI szép, fekete öltönyt visel, fekete pólóval; mezítláb van, mint a táncosok. Egy fényképet néz, dobányzik. Föláll, visszaül, jár, táncolni próbál, táncolva nem megy a tánc stb. A NŐ egyenletes, de olykor meg-megszakadó szuszogása ki van erősítve (nem voice over!), betölti az egész teret; a FÉRFI próbál figyelni a lélegzet ritmusára.

FÉRFI Egy karcolás se. Rajtam. Az istenit neki. Ki végez velem, ha mindent megúszok? Rajtam semmi. Elárultuk az apámat, ripp-ropp, ripi-rop... Biztos ezért történt. Mind, az az egész nagy hülye család. Ezért szakadt rám. Még jó, hogy te emlékszel mindenre, Szitakötő. Mert én semmi-re. Ha nem vagyok veled naponta, téged is elfelejtelek. Valakire csak rászakad. Rohantam utánad, és bevágtam magam az autóba, melléd. Ezt mondták. Rekonstruálták. Az eseményeket. Engem még nem. Rajtam most dolgoznak. Gyalulatlan deszkakoporsóban akarta, ez volt az utol-

só kívánsága. Az apámnak. Pedig nem ítélték halálra. Legfennebb csak úgy, mint téged meg engem. Azokat, akik. Akik megszületnek. Világra jönnek. Mind. Azt akarta, hogy a teste. Gyalultatlan deszkák, mindegy, milyen fa. Ami a legolcsóbb aznap a fatelepen. Mindig van legolcsóbb. Ez volt a kikötés. És zsákvászon. Semmi ruha, egy zsák. Nem kell élére vasalni, semmi. Kínai lakkcipő, papírból, ilyenek. Nem fogadásra megy. De a gyáva család. A világ szeme, mit tudom én. Ezt mondták. Apám ismerte a görög betűket. Szépek, meg kell adni. Mindet. Ezt mondták. Meg kell adni. Tisztelet, azt kell megadni. Meg a héber betűket is. Azok is, igen. Személyesen. Ismerte mind. Politúrozott koporsóba kényszerítették. A testét. Őt már nem tudták, na nem. Mondtam, hogy ne csináljanak a testéből szép halottat, legalább azt ne. Suttogva ordítottam: szép halottat, azt ne! Bocsáss meg, Apácska. Hát nem tudom. Már nem lehet, biztosan. Nincs bocsánat. Arra vártam, hogy majd a test. Utolsó erejéből a test. De nem, nem. Ripp-ropp, ripi-rop... A testnek nincs utolsó ereje. Meggyaláztuk azzal a politúrral. Legalább a nap. Legalább ne süttött volna. Mint az állat. Te meg eljöttél, hogy velem legyenél. Egyszer le is fogtál. Vagy nem? Ne csináljak itt jelenetet, nincs itt a sajtó. Ezt mondták. Nem te. Te nem. Te mondjuk szeretsz, azt hittem. Szeretsz? Éreztem a melleidet, amikor átöleltél, hogy ne csináljak itt különszámot... Erre emlékszem. A melleidre. Vagy csak sajnáltál? Fekszik az apám. Nincs lélegzet. Csak a teste, mondta az egyik bátyám. Azt hiszem, vigasztalni akart. Mi az, hogy csak; mi az, hogy csak, ordítottam suttogva. És akkor. Akkor a „csak”. Na igen. Egy élesen villanó guillotine-penge abban a pillanatban szabadult el valahonnan. Csak. Elengedték. Jön, zuhan. Mi az, hogy csak. Mi az, hogy csak test. Ripi-rop... Túl közel voltál hozzám. Rajtam meg semmi. Egy karcolás sem. Téged vágott. A megóvás ösztöne. Kímélet. Csodával határos módon, ezt írták a lapok. Melletted ültem. Ne kímélj! De hát késő. Jövök, ne felejtselek el. Mindent amúgy. Tánc, igen, mit is jelent. De jövök, mindig. Megyek, bocs. Ez a szó. Tánc. Lélegzet, igen. Nem bírom, ne haragudj. Szia. *Kimegy.*

Az állatfejű orvosok odamennek, megnézik a Nőt, meghallgatják a szívét, ellenőrzik a pulzusát, majd megállnak gondolkozni, végül kimennek.

6. SAVE AS

Előbb városi hangok (mentők, tűzoltók, metrók a figyelmeztető szövegekkel, autók, közlekedési dugók), majd egy jól ismert rajzfilm, mondjuk a Tom és Jerry hangjai.

RENDŐR Tisztára gyorsajtás. Menekültek valahonnan.

TŰZOLTÓ Nem az a kérdés, honnan, hanem az, hogy hova. *(Egyedül nevet.)*

RENDŐR Vagy valaki elől.

TŰZOLTÓ Az is lehet, na látod. Igazságod van.

RENDŐR Ezeket mondjuk nem üldözötte senki. Mert már ideért volna, ha üldözi őket valaki.

TŰZOLTÓ Vagy mert már megelőzte őket.

RENDŐR Ja, lehet.

TŰZOLTÓ De nem tudnak megállni, az istennek sem. Csak menni, menni, nyomni vakon, menekülni. Elég nézni a pályát, mindenki üldöz valakit, és mindenkit üldöznek. Na de hova, ez itt a kérdés.

RENDŐR Szerelem. Valami szerelem lesz. Szerelmi szál. Az mindig van.

TŰZOLTÓ A férfi meg megúsza. Pedig ő a hibás.

RENDŐR Azt nem tudjuk.

TŰZOLTÓ Mit?

RENDŐR Hogy ki a hibás.

TŰZOLTÓ De megúsza.

RENDŐR Azt nem tudjuk.

TŰZOLTÓ Csak elájult, semmi, látom. Egy rövid nézésből tudom.

RENDŐR Lehet. Könnyen lehet. Csak magához tér valahogy.

TŰZOLTÓ Kivágom a lányt az autóból. Nem várok tovább.

RENDŐR Pedig jönnek, azt mondták. Kurva mentősök. Mi mentjük meg őket, aztán mégis ők.

TŰZOLTÓ Kivágom, mert odahal. A lábának úgyis annyi.

RENDŐR Vágjad! Én addig lélegeztetem valahogy. A másikkal nincs baj. Már is elfelejtett mindent, látszik.

TŰZOLTÓ Ja. Még éppen felejtí. Most múlik pontosan. Ja... Aki meg minket lát, átkapcsol egy másik műsorra.

RENDŐR De mégis adásban vagyunk, mégis.

TŰZOLTÓ De átkapcsolnak, hogy az Isten verje meg őket. Alig várják, hogy legyen egy ilyen véres menekülés szerelmi szállal, aztán mégis átkapcsolnak. Hollywoodra, naná! Mert a vér nem kell nekik, hanem csak a ketchup. *(Szomorúan, messzire nézve, mint egy romantikus költő)* Az

adás meg csak megy ott a sötétben, nem tudom, hova, tovább, tovább...
(*Dühösen, megint*) Hát nem tudom, az Isten verje meg, hát nem tudom, miért van ez így...

RENDŐR Az meg megy.

TŰZOLTÓ Mi?

RENDŐR Az adás. Az aztán megy, azt mondom. Megállás nélkül.

TŰZOLTÓ Ja. De miért, azt mondd meg nekem, miért?! Senki nem tudja...

RENDŐR Engem a feleségem megnéz. Mindet felveszi. Elszéli. Felhívom, amikor közvetítenek, és nézi. Most is. Aztán meg széveli.

TŰZOLTÓ Engem ritkán. Azaz senki. Úgy tudom. Pedig jó volna. Mentés másként, azt nagyon bírom. Egyik dokumentumból a másikba. És vannak ezek a kurva folderek: olyan kicsik, mint a körmöm, és mégis beleférsz. Egészben.

RENDŐR Bele abba. Egészen jól.

TŰZOLTÓ De engem senki nem ment el, de nem ám. Ahogy kikanyarítottam az embereket a pléhből, mint egy isten. Van, hogy egészben, de már nem él. Vagy fordítva, az is van. Meg külön-külön, mindent.

RENDŐR Ez meg él, de nem egész. A lába, az megment.

TŰZOLTÓ Volt, hogy énekelt, amíg vágtam a hidegvágóval meg a flexszel, olyan is volt. Végig énekelt, vékony szopránban, mint az operában, nekem olyan is volt.

RENDŐR Minden van. Ma már minden. Régen nem volt minden, de ma már minden van. Régen például én se voltam. Nem olyan régen, mondjuk. De ma én is.

TŰZOLTÓ Én is, ja. Pedig régen nem nagyon.

RENDŐR Ja, te is.

TŰZOLTÓ Csak éppen nem szével el senki, engem nem, az Isten verje meg!

RENDŐR A feleségem. Az téged is most. Nézi az adást és széveli. Téged is. Szóltam, hogy nézze.

TŰZOLTÓ De nem engem néz, nem engem. Mi lesz azokkal, akiket senki nem szével el? Hát ezt nem értem én, érted.

RENDŐR Ja. Meg akiket elszévelnek, azokkal. Azokkal is mi?

TŰZOLTÓ Valami mégis. El vannak szévelve. Bele abba a tökömnyi folderbe. Meg mentés másként, az is van. Az az igazi, én azt szeretném. A lábainak annyi.

RENDŐR Ja, ja. Ne vágd le, hagyd! Majd az orvosok. Az ő dolguk.

TŰZOLTÓ Pedig de le tudnám, esküszöm. A flexszel, le. Ja. Mi mentjük meg őket, aztán mégis a mentősök. Ők fejtik fel a szerelmi szálát. Engem meg nem néznek, senki. Velem mi lesz, azt kérdezem.
RENDŐR Ja, ja.

5. VÁGOTT VIRÁG

*Pēteris Vasks: Vox Amoris
A NŐ felébred, észreveszi a rózsákat.*

NŐ Vágott virág! Levágják a virágot, mind egy szálig. Ripp-ropp, rípi-rop...! Hol vagy? Táncolok én még...? Ezeknek még megvan a lábuk. Volt ott egy színésznő barátom, francia, vagy inkább örmény, azt hiszem, háborús övezetből menekült ide, vagy nem is ide, Chicagóba. Úgy került a színházba. A családjából, azt hiszem, onnan. A családja volt a háborús övezet meg a humanitárius katasztrófa. Virágüzletben dolgozott, ez volt a dayjobja. Hogy tudta vágni az a nő a virágok lábát, Uramisten! A főnöke, Luke vagy Mark, egy litván, valamelyik evangélium szerzője mindenesetre, hordta az asztalára a virágokat, ő meg vágta, vágta őket, megállás nélkül, egy ilyen viráglábvágó ollóval, csatt, csatt, csatt, csatt... A levágott lábakat meg a virágvért egy odakészített pléh-vödörbe söpörte a munkaasztalról. Luke vagy Mark, inkább Luke, az a litván virágkereskedő, mikor túl sok láb halmozódott fel a vödörben, kivitte a vödört az üzletház mögé, és kidobta a viráglábakat. Nem tudom, mi lesz azzal a sok viráglábbal azután... nem tudom... Nagy mulasztás, nagy... Meg kellett volna kérdezniem tőle... Nem kellett volna hagynom...

4. OPERA MISERIA

Visszajönnek az orvosok, elkezdődik az amputáció-opera, vagy inkább az amputáció-szertartás, de nem a NŐn dolgoznak, hanem műanyag végtagok (kéz, fül, ujjak, nemiszervek) segítségével magyaráznak. Legvégül kerül elő a két láb.

MADÁRFEJŰ ORVOSNŐ Az amputáció egy testrészt (szerv, végtag) elvesztését jelenti. Lehet baleset vagy sebészeti beavatkozás következménye. Egyes országokban a kezek, lábak, a nyelv vagy a genitáliák megcsonkí-

tását büntetésként használták. Az amputációt a háborúban vagy terrorista akciókban taktikai megfontolásokból alkalmazzák. A megrövidített végtagot csonknak nevezzük.

SZARVASFEJŰ ORVOS Muncus, mutilus, muticus, defectivus.

MEDVEFEJŰ ORVOSNÓ³ Amputated are a British brutal death metal band from Bristol, England. Studio albums: Enjoy the Slaughter; Gargling with Infected Semen; Wading Through Rancid Offal; Dissect, Molest, Ingest. Video albums: Live Amputation! Lyrical themes: Gore, Rape, Sickness, Perversity, Pathology. Amputated appeared on the BBC show „Singing with the Enemy”, in which they wrote a song together with the all-girl pop group Fallen Angelz. Pa-pa-pa-pa-pam-pam.

SZARVASFEJŰ ORVOS Amputatio extremitatis superioris sinistrae propter traumam in pes sinistrae. (*Felmutatja a bal lábat*) Ecce primus! Amputatio extremitatis superioris melior propter traumam in pes melioris. (*Felmutatja a jobb lábat*) Ecce secundus!

MADÁRFEJŰ ORVOSNÓ / SZARVASFEJŰ ORVOS / MEDVEFEJŰ ORVOSNÓ (*a Haendel-kórus záradékát éneklik*) Hallelujah, hallelujah, halleelujah! / For ever, and ever, and ever, and ever. / Hallelujah, hallelujah, hallelujah, hallelujah!

7. LÁBSZELFI

Pēteris Vasks: Lidzenuma ainavas (Plainscapes)

A jelenet első része egy elképzelt, bohókásan szomorú temetés, a második meg Lina várakozásává fokozódik. Rendezői döntés kérdése, de ha az előadás úgy kívánja, itt is jelen lehetnek, szótlantul, az állatfejű orvosok; illetve az idősebb nőt játszhatja az egyik (bármelyik) állatfejű szereplő.

NŐ Kértem az orvost, ne dobja el a levágott lábaimat, el akarom temetni őket. Megadni nekik a végtisztességet. A láb is én vagyok. Nem értette. Előbb kitalálok magamnak egy vallást, annak minden szertartását, és eltemetem. Nem értette. (*Bohóckodva előad egy elképzelt temetői jelenetet.*)

³ Maradhat az angol szöveg (esetleg magyar feliratokkal), a tv-műsorok paródiájaként. Ha a közönség nem bírja meg, a magyar szövegnek mindenképpen bannia kell az angol megnevezések magyar változataival.

Kit gyászol, kisasszony?

Két lábat, asszonyom.

Mindjárt kettőt?

Igen, egytetű ikrek voltak, nagyon szépek. És most együtt is mentek el.

Milyen megható. Engedje meg, hogy sírjak.

Itt a temetőben tilos. Amerikában vagyunk, tudja. Amerikában csak a színházban engedélyezett a sírás.

Bocsásson meg, elfeledkeztem magamról. A maga hozzátartozói az elhunytak?

Igen, az én testemből nőttek ki. Hozzám tartoztak. Mind a kettő. Egy jobb meg egy bal. Egy szelfit netán a lábakkal? Nem szeretne? Óh. Nagyon szeretnék. Maga gondolatolvasó, kisasszony. Átlát rajtam, mint egy üvegházon.

Tessék, asszonyom, csak nyugodtan.

Bal. Jobb. Nagyszerű. Lehet esetleg még egy, hogy maga is rajta legyen, kisasszony? Igen? Csodálatos, köszönöm. Akkor őszinte részvétem.

Köszönöm, asszonyom, nagyon kedves.

Lesz valami kő is, sírkő. Itt nyugszik egy pár láb, azaz kettő. Két láb. Jobb oldalon a jobb, bal oldalon meg a bal. Béke poraira.

Nem lehet, a törvények nem engedik, mondta a csonkoló orvos. Egy igazi csonkművész, mindenki hozzá megy a környéken, ő meg senkit nem enged a saját lábán elmenni. Nem akarom elképzelni, mi lesz a lábaimmal. Csonk: ezt a szót tanultam meg. Ismertem, de sohasem használtam eddig. Ez a legcsúnyább szó az én anyanyelvemen. Magyarul. *(Magyarul mondja)* Csonk. Csonk. Azt hittem, emberekre nem is használják, csak az országra. Pedig igen. Helló, csonk, mutatkozz be nekem. Semmi? Akkor mutatkozz be önmagadnak. Helló, helló, Csonk vagyok, te ki vagy? Én is Csonk vagyok, helló.

(Mintha gyászbeszédet mondana a sírnál) Az első nagy háború után így hívták Magyarországot: csonka. Leamputálta a háború a végtagjait. Kezét, lábát, mindenét. Körbeamputálták. Elveszítette a háborút, hát így járt, megbüntették. Az én családom nem a törzsben maradt, abban a félhold alakú torzóban, hanem a keleti jókora csonkba került. „Csonka-Magyarország nem ország, / egész-Magyarország Mennyország.” Volt egy ilyen vers az első háború után. Csonk-vers. Pedig jó költők a magyarok, esküszöm, a legjobb költők a világon. Csonk-élmény, egy

csomó fantomfájdalommal. Aztán jött a második háború, és megint csonkoltak. Nincs egész, akkor végképp eltűnt a világból az egész. Senki. Semmi. Egész-Magyarország a Mennysorság, mondja a vers. Na igen. Akkor az Egész-Magyarországban vannak a fantomok. Fantom-térképek. Csak rá kell nézni a térképre: csonk mellett csonk, mindenütt a világon. Meg bolygó fantomfájdalmak, mindenütt. Na igen. A fájdalomnak nincs határa, valahogy. És mégsem, mégsem együtt fájunk, mégsem együtt... (*Egy marok földet vagy virágot dob a sírra.*)

Hol vagy már?

A csonk egy többszemélyes szó. Van a csonk, meg én, a másik, aki ugyanaz. Ripp-ropp, ripi-rop. Gondoltad volna, hogy a lábam nem éli meg a halálomat? Csak a fájás maradt meg belőlük. Nincsenek, de fájnak. Egésszé csak a fájdalom tesz. Ők biztosan táncolnak tovább, megállás nélkül, ott, ahol vannak. Te...? Te...? Te...?

8. ES MILU TEVI⁴ AVAGY A MEGBOCSÁTÁSRÓL

Pēteris Vasks: Vientulais Engelis (Lonely Angel)

NŐ Itt vagy.

FÉRFI Nem mentem el.

NŐ De elköszöntél.

FÉRFI De nem mentem el.

NŐ Elaludtam.

FÉRFI Én is.

NŐ A gyógyszerektől.

FÉRFI Nem, én biztosan nem. A zenétől.

NŐ Milyen zenétől?

FÉRFI Lonely Angel.

NŐ Vientulais Engelis? Vientulais Engelis... Istenem...!

FÉRFI Táncoltál rá. Azt mondtad, lehetetlen, de mégis táncoltál rá.

NŐ Annak vége.

FÉRFI Nem lehet vége, azt mondtad.

NŐ Giccs! Giccses vagyok, ezt mondtad. Mindennek vége van. A nem lehetnek is. Meg a lehetnek is.

FÉRFI Neked nincs.

⁴ Szeretlek – lettül.

NŐ Egy csonknak valóban nincs... Nevessek?
 FÉRFI Ne haragudj.
 NŐ Igazad volt. Nem tudom, mi az, hogy giccs.
 FÉRFI Én sem.
 NŐ Sokáig tudtam, de most már nem tudom.
 FÉRFI Én sem.
 NŐ 12 perc 50 másodperc.
 FÉRFI Mi?
 NŐ Vientulais Engelis. Ennyi az egész. Ezért kezdtem el lettül tanulni.
 Ezért a két szóért. Meg azért a 12 perc 50 másodpercért. Ennyit tart.
 Ennyi az örökkévalóság ideje. Hallod?
 FÉRFI/NŐ *(együtt)* Pedig azt hittem, sosem lesz vége.
 FÉRFI Minek?
 NŐ Minek?
 FÉRFI Gidon Kremer, úgy könnyű.
 NŐ Nem, dehogy, nem ő. Alina Pogostkina. Hallod? Az ment akkor is.
 FÉRFI Hol?
 NŐ Hol, igen. De nem kérdés. Hol: ez már nem kérdés. Mindig ott. Hát
 a kocsiban... Vagy a próbateremben...? Es milu Tevi – mit jelent?
 FÉRFI Biztos valami káromkodás vagy valami átok. Mindig először károm-
 kodni tanulunk meg egy idegen nyelven. Káromkodás-turizmus, nagyon
 jövedelmező. Felejtsd el!
 NŐ Vagy?
 FÉRFI Vagy... Nem tudom. A káromkodásokat, az biztos. Meg a nemiszer-
 vek nevét. Nehogy már. Még kiröhögnek. Es milu Tevi – nagyon vic-
 cesen hangzik.
 NŐ Nem tudom.
 FÉRFI Mit?
 NŐ Elfelejteni.
 FÉRFI Ja. Majd segítek. Nem te tetted fel?
 NŐ Mit? *(A zenére)* Én nem. Nem hallgatok zenét. Megfogadtam. Többet
 nem. Ez volt az első, amikor magamhoz tértem.
 FÉRFI Pedig zene ment, én meg elaludtam, mielőtt el tudtam volna in-
 dulni.
 NŐ Megy most is.
 FÉRFI Valaki kint, biztosan. És kéreget... lehet... Vagy bent...? Itt? Belőlem?
 NŐ El kellett volna menned.
 FÉRFI Nem tudok elmenni, amikor alszom.

NŐ Én is aludtam.
FÉRFI Akkor meg főként nem.
NŐ Itt maradtál éjszakára?
FÉRFI Nem tudok elmenni, amikor nem tudok elmenni.
NŐ Ki vezetett?
FÉRFI Mikor?
NŐ Mikor, igen. Nem kérdés. Mikor. Hát akkor... Zsiiiiuuuucsattzszszs
brrrdurrrspang...
FÉRFI Te... Ne haragudj...
NŐ Haragszom, de nem tudom, kire.
FÉRFI Senki nem hibás.
NŐ Nem. Csak a halottak. Lehet, hogy a lábaim? Meg is büntették őket...!
FÉRFI Ők sem.
NŐ Akkor nem láttál.
FÉRFI Nem.
NŐ Én sem.
FÉRFI Vagyis hogy igen. Láttalak.
NŐ Én is.
FÉRFI Akkor ugyanazt néztük.
NŐ Mit? Mondd meg, hogy mit?
FÉRFI Előbb te.
NŐ A zuhanást? A becsapódást? A vashíd lábát, ami nem mozdult el elő-
lünk az istennek sem. Mi meg neki... szépen... Zsiiiiuuuucsattzszszsbrrr
durrrspang...
FÉRFI Nem, nem azt. A mozdulatlanul repülő szitakötőt a víz felett.
NŐ Azt néztük...?
FÉRFI Én azt.
NŐ Folyóvíz?
FÉRFI Patak. Hegyipatak. De bővízű.
NŐ Helyes. Én a halat láttam, azt a vad, Schubert-pofájú pisztrángot.
FÉRFI Akkor mégsem.
NŐ Mit mégsem?
FÉRFI Mégsem ugyanazt.
NŐ Lehet, hogy nem ugyanazt, de egymást.
FÉRFI Én a szitakötőt.
NŐ Én meg a pisztrángot. Azt a Schubert-pofájút. Hogy gyűlöltem...!
FÉRFI Én meg szerettem, amit láttam. Néztem a mozdulatlan repülést.
Néztem a lehetetlent.

NŐ Tánc. Az tánc. Nem mindegy.
FÉRFI Tánc, legyen, mindegy. Mozdulatlan.
NŐ Te, miért is nevezted el Ripp-ropp, ripi-roppnak?
FÉRFI Én? Te nevezted el engem!
NŐ Nahát! Erre nem emlékszem...
FÉRFI Pedig mindenre...
NŐ De erre nem...
FÉRFI Hol tartottunk?
NŐ Ott, hogy mozdulatlan. És tánc.
FÉRFI Megvan... Igen... A bővizű gyors patak alul, mint a vak fergeteg,
fölkötte meg a szitakötő mozdulatlan tánca. És a pizstráng...
NŐ ...az az ellenszenves Schubert-pofájú...
FÉRFI ...azaz: én magam, személyesen, egy gyönyörű szaltóval...
NŐ ...tsukahara duplaszaltó másfél csavar jobbra...
FÉRFI Ezt meg honnan veszed? Hogy jön ide ez a tsukahara?
NŐ Mindenre emlékszem, tudod... A szüleim emlékeire is emlékszem,
meg a szüleim szüleinek az emlékére. Az egész ország szörnyű emléke-
it emlékezem. Már amikor megszülettem. Azóta.
FÉRFI Az már igaz.
NŐ Na... Az 1972-es müncheni olimpiai játékok, a huszadik. Jöttek a Fe-
kete Szeptember terroristái, elfoglalták az olimpiai falut, és lemészá-
roltak 11 sportolót. És...
FÉRFI ...most meg ez is...
NŐ Lóugrás, aranyérem: Tsukahara... Nekem nem jön. (*A fejére mutat*)
Minden itt van, minden. Nem vagyok egy tabula rasa, az biztos.
FÉRFI Arvo Pärt.
NŐ Mi?
FÉRFI Tabula rasa. Arvo Pärt.
NŐ 10 perc 54 másodperc: Ludus, és 10 perc 21 másodperc: Silentium,
ami együtt...
FÉRFI De most melyik? Mert nem mindegy! A két hegedűre, vonós zene-
karra és preparált zongorára vagy a hegedűre, mélyhegedűre, vonós ze-
nekarra és preparált zongorára...
NŐ Mindegy...
FÉRFI De nem, de nem, de nem... 27 perc 16 másodperc... együtt!
NŐ Pedig azt mondták, arra sem lehet táncolni. Na, én megmutattam ne-
kik... Az anyjuk Úristenit...
FÉRFI Ne káromkodj... Azt most már igazán ne...

NŐ Nem, nem. Nem káromkodtam. Megmutattam nekik az anyjuk Úris-
tenét. Az a legszebb Isten... Az anyák istene... Nem nevensz?

FÉRFI Ez most egy kicsit giccses... Ripi-rop...

NŐ Igazad van. Többet nem, megígérem...

FÉRFI Az is lett?

NŐ Ki?

FÉRFI Ez a Pärt?

FÉRFI Nem, ő nem. Észte. Kicsi, lebegő országok a hideg föld felett: ki vé-
di meg őket? *(Sír.)*

FÉRFI Ne sírj... Ne sírj... Megígérted...

NŐ Nem sírok.

FÉRFI Akkor jó... Ha nem sírsz, akkor sírhatsz egy kicsit...

NŐ *(sír)* Jó. Amerikában például nem szabad sírni. Csak a színházban. A
temetéseken például kifejezetten tilos. Ott kötelező szelfizni a halottal.
Aki nem szelfizik a halottal, azt feljelentik hullagyalázásért. Nem ne-
vettél a halottal, jön a rendőrség, befognak, mint egy szökött kigyót vagy
krokodilt, és neked annyi...

FÉRFI Honnan jutott eszedbe most Amerika?

NŐ A halottakról... Csak Amerikában szépek a halottak, sehol máshol,
tudtad?

FÉRFI Ha megint sírsz...

NŐ Kicsi országok... nem tudnak semmit, csak énekelni meg mozdulatla-
nul táncolni... Ki fogja megvédeni őket?

FÉRFI Kik? Hol? Mi van?

NŐ ...az az ország már nem is létezik... Meg München... Lehet, hogy nem
létezik az sem...

FÉRFI De, de! Na..., hallod még...?

NŐ Zsiiiuuuucsattripproppripropp... Zsiiiuuuucsattripproppripropp...
Mindig hallom. A becsapódást, a vasak cikkanását, a szikrák recsegését
és ropogását... És a lábaim, ahogy erőtlően sírnak... Utána meg a csen-
det. Néma hegedűk merednek az égre. Mindig hallom... Giccses? De
most komolyan...

FÉRFI Nem, ez nem... Néma hegedűk... Ez szép... Vagyis hogy nem rossz...

NŐ ...és akkor a Schubert-pofájú pizstráng fölcsap a vízből és...

FÉRFI ... a mozdulatlanul táncoló szitakötő...

NŐ ... miért nem menekül? Miért nem mozdul már? Miért nem?!

FÉRFI Nem mozdul. Táncol. Szárnyaival szétszórja a szivárvány színeit. Nem
mozdulhat, annyira lefoglalja a tánc. Aki táncol, az nem mozdulhat...

NŐ Jó, elfogadva! ...a pizstráng meg, tsukaharaduplaszaltómásfélcsavar-
jobbra, leharapja az összes lábát...

FÉRFI ...csak a lábát... a lábait... Igen, emlékszem, de az összeset...

NŐ Te, hány lába van egy szitakötőnek? Ripi-rop, kérdeztem valamit...

FÉRFI ... nem emlékszem... Lenyeltem. Nyam-nyam-nyami. Hat? Talán.
A Schubert-pofájú pizstráng. Lenyelte. Mind.

NŐ De ő az egész szitakötőt akarta bekapni!

FÉRFI Tévedett... A tsukaharaduplaszaltómásfélcsavarjobbra nem sikerült
tökéletesen... Elbűvölte a szitakötő szépsége...

NŐ Nem szuplé?

FÉRFI Nem, tsukahara, te mondtad...

NŐ Nem sikerült...

FÉRFI Nem. Az érkezés ráadásul katasztrofális volt. Akkorát csobbant a
vízbe, mint egy barázdás kék bálna...

NŐ Vajon miért? Na miért?

FÉRFI Mert a Schubert-pofájú pizstráng tetszeni akart a mozdulatlanul
táncoló gyönyörű szitakötőnek. Mielőtt felfalja. Mielőtt magáévá teszi.
Nem tudta, hogy szerelmes. Későn tudta meg. Amikor röhejesen visz-
szaesett, mint egy túlsúlyos katonabéka.

NŐ Katonabéka vagy barázdás kék bálna? Dönts el!

FÉRFI Bálna. Legyen inkább kék bálna, az a szép csíkos.

NŐ És akkor? És akkor?

FÉRFI Ripp-ropp, ripi-rop... Igen... Nagyon igen... Akkor a szitakötőnek
csak a repülés maradt. A mozdulatlan tánc a víz felett... Attól kezdve
nem tudott leszállni... Sohasem... Lebeg a gyors patak felett...

NŐ Igen. Leharapták róla az időt. Ott van a holban meg az akkorban. A
mindigben meg a sohasemben meg a seholban meg az akkoréppen-
ottban...

FÉRFI Ez történt... És most már így folytatódik a tánc. Mozdulatlanul. A
szívben.

NŐ Te, te, te...

FÉRFI Igen, én, Ripi-rop.

NŐ ...te tudtad, Ripi-rop, hogy az év rovarja 2018-ban az óriás szitakötő?
Tudtad, te, te...?!

FÉRFI Ez most poén. Ez most biztosan egy hülye poén. Erre van kihegyez-
ve... Mindent kihegyeznek, hogy eladhatóbb legyen... Legalább te ne
hegyezz ki mindent a slusszpoénra, legalább te ne... A saját életünkben
vagyunk, Ripi-rop, nem a színházban...!

NŐ De én nem, én nem, én nem... 2018! Anax imperator! Így hívják. Ő az év szitakötője!

FÉRFI Nem úgy, hogy Es milu Tevi?

NŐ Így is hívhatnák, igazad van, te Schubert-pofájú pisztráng... De nem így hívják... Hanem egyszerűen úgy, hogy szitakötő...

FÉRFI Akkor ez a te éved, tabula rasa...

NŐ Nem vagyok tabula rasa, megmondtam...

FÉRFI Akkor spermains...

NŐ Mi?!

FÉRFI Spermains...

NŐ Az mi?

FÉRFI Azt hittem, szép.

NŐ Szép, de mi?

FÉRFI Szitakötő lettül.

NŐ Nem is tabula rasa.

FÉRFI Hát nem.

NŐ Szép. Szép ez a spermains... És észtül?

FÉRFI Liblikas... Nem szép?

NŐ Liblikas... De, de... Liblikas... Na és litvánul?

FÉRFI Várj csak... Megvan: laumžirgis.

NŐ Ez is! Milyen szép...

FÉRFI Gyönyörű. A szépséget nem tudják levágni, Ripi-rop... Amputálni csak úgy... Hogy képzeled?

NŐ Nem?

FÉRFI Nem. A tiedet biztosan nem...

NŐ Mindenre emlékszem, érted, mindenre... Ha beindulok, akkor, mint egy gép, emlékszem... Pedig azt hittem, levágták ezt is...

FÉRFI Mit, Ripi-rop?

NŐ Hát az emlékezést... Meg ezt az egészet, aki vagyok...

FÉRFI Nem, biztosan nem...

NŐ Idess! (*Hadar, viccesen, mintha a biológiaórán felelne*) „A német Wasserjungfer (vízi leány, vízi szűz) vagy a francia demoiselle (hajadon, leány, kisasszony) és a csupazene román libelula jól párhuzamba állítható a megfelelő magyar megnevezéssel (szitakötő), mert ezek szintén pozitív érzelmet hordozó kifejezések. Az angol dragonfly (sárkányléggy) már nem annyira dicséretes jellegű, inkább a szitakötők vérmes ragadozó jellegét hangsúlyozza. A szintén angol damselfly a kisszitakötők neve a tudományos irodalomban...”

FÉRFI ...a Schubert-pofájú pisztráng pedig tudta, tudta, tudta, hogy vízi leány meg vízi szűz, Ripp-ropp, ripi-rop, nagyon tudta, azért tsukaharaduplaszaltómásfélcsavarjobbrázott, mint egy őrült... hülye-hülye szerelemből... (*Sír*) Es milu Tevi.

NŐ Es milu Tevi.

FÉRFI Es milu Tevi.

FÉRFI Es milu Tevi.

NŐ Hagyd abba! Megígérted, hogy nem sírsz. Az amerikaiak nem szeretik...

FÉRFI Csak a színházban.

NŐ Csak a színházban.

FÉRFI/NŐ Akkor: nem sírunk! Tilos! Tánc!

VÉGE